

Til

Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

Kopi til:

Miljødirektoratet
Energi- og miljøkomiteen
Næringskomiteen

Fra

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo

Deres ref.nr: 23/3073

20.02.2024

NOAHs kommentar til departementets tillatelse til løs, på drevet halsende hund under lisensfelling av ulv

NOAH – for dyrs rettigheter vil med dette uttrykke stor bekymring over Klima- og miljødepartementets avgjørelse om å tillate bruk av løs, på drevet halsende hund (LPDHH) under lisensfelling av ulv for fellings- og treningsformål til ekvipasjer tilknyttet prosjektet «Effektivisering og profesjonalisering av interkommunalt skadefellingslag i Nord-Østerdal og Engerdal» under lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen i kommunene tilknyttet skadefellingsprosjektet. I sin avgjørelse har departementet skrevet at *«det kan være behov for en treningsarena for LPDHH, gitt at slike hunder skal kunne benyttes under skadefelling av ulv»*. Den eneste begrunnelsen til et så grunnleggende avvik fra de siste års praksis hvor bruk av slike hunder kun er blitt tillatt unntaksvis under skadefelling av ulv, er at ulven *«er en art der det i flere tilfeller gis dispensasjon til bruk av LPDHH under skadefelling»* og at en slik dispensasjon *«gjelder et begrenset areal og omfang»*.

NOAH mener at departementets avgjørelse mangler kunnskapsgrunnlag for å tillate bruk av løs, på drevet halsende hund og er derfor i strid med naturmangfoldloven § 8 hvor det fastsettes at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, og at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Miljødirektoratet ble bedt om å utrede en rapport om erfaringene med bruk av løs, på drevet halsende hund i beitesesongen 2017 i Norge. Miljødirektoratet leverte rapporten til Klima- og miljødepartementet den 22. desember 2017 (ref.nr 2017/2206) og konkluderte med at bruk av løs, på drevet halsende hund under skadefelling av ulv i sommerstid ikke vil gi vesentlig økt målloppnåelse i form av felte ulv:

«Erfaringen tilsier at man må være svært tett på situasjonen, og at det heller ikke da er sikkert at man lykkes i å få hunden til å gå etter ulv. På snødekt mark uten husdyr eller annet vilt, har det vist seg å kunne ha en effekt med denne typen hunde-ekvipasjer. Dette er imidlertid ikke situasjoner der

SNO vil få oppdrag. Å bruke ekvipasjer som er "halv-god" eller man ikke har nok kunnskap om, vil trolig ødelegge mer enn de gjør godt i forhold til oppdragsgjennomføring. ... Utfordringen ved skadefelling i sommersesong i Norge vil oftest være å kunne etablere en tilstrekkelig presisjon og nærhet i tid til observasjon av ulv, slik at hunden(e) har en faktisk mulighet til å kunne gjennomføre oppgaven. Det er derfor ikke realistisk at bruken sommerstid vil gi vesentlig økt måloppnåelse i form av felte ulv.»

Miljødirektoratet avsto 20. mars 2019 søknaden om bruk av løs, på drevet halsende hund under lisensfelling av ulv fra Avdal kommune/Tynset kommune (ref.nr 2018/6888):

«Miljødirektoratet kan ikke se at gjennomføring av lisensfelling av ulv forutsetter bruk av løs, på drevet halsende hunder for å være tilstrekkelig effektiv. Utvidet adgang til slik bruk for trening under pågående lisensfelling kan dermed også komme i konflikt med bestemmelsen i naturmangfoldlovens § 15 første ledd, som regulerer unødige jaging av vilt.»

Avslaget ble opprettholdt av Klima- og miljødepartementet den 28. november 2019 (19/1508-6) hvor departementet kom til at et behov for trening av hundeevipasjer til bruk under skadefelling av ulv ikke kan gi grunnlag for å åpne for bruk av løs, på drevet halsende hunder under lisensfelling av ulv. Departementet la vekt på «ulempene ved bruk av slike hunder for rovviltet, annet vilt og beitedyr, og at det er usikkert hvilken effekt bruken av slik hund har».

Departementet kommenterte også bruk av løs, på drevet halsende hund under skadefelling av ulv og konkluderte med at de faglige vurderingene tilsier at behovet for løs, på drevet halsende hunder er begrenset:

«Departementet kan imidlertid ikke se at det er faglig grunnlag for å anta at bruk av løs, på drevet halsende hunder generelt vil medføre mer effektiv skadefelling av ulv, jf. Miljødirektoratets vurdering.

Departementet vil i denne sammenheng vise til at Statens naturoppsyn (SNO), i samarbeid med blant annet erfarne kommunale fellingsledere, i 2019 utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag, inklusiv særlige råd for felling av ulv i barmarksesongen. Veilederen presiserer blant annet at mye aktivitet av folk og bruk av hunder i en tidlig fase av fellingsforsøk på ulv kan være ødeleggende for å lykkes med fellingsforsøket, samt at erfaring viser at posteringsjakt er den mest effektive fellingsformen når skade oppstår tidlig i sesongen. Når det gjelder bruk av hund sier veilederen at dette kan være aktuelt ved ferske observasjoner av ulv, men da i første rekke sporhund. Det vises videre til at den gode erfaringen med bruk av løs hund under lisensjakt på snødekt mark i Sverige har vesentlig forskjellige forutsetninger sammenlignet med skadefelling av ulv på barmark i Norge. Tørt og varmt vær som gir vanskelige sporingsforhold, tette viltbestander, mye beitedyr i utmark samt et stort antall feilmeldinger om ulveobservasjoner, gjør videre at det er svært langt mellom situasjoner der det kan være aktuelt å slippe løs hund ved skadefellingsforsøk på ulv.

Departementet viser i denne sammenheng også til at det i forbindelse med skadefellingsforsøk på ulv i Norge blant annet er gjort flere forsøk med bruk av innleide svenske godt trente hunder, uten at dette i de fleste situasjoner har gitt fellingsresultat.»

Departementet kommenterte deretter nærmere om etikk:

«Departementet mener det er flere etiske forhold som gjør seg gjeldende og som må tillegges vekt ved vurderinger av hvilke virkemidler som skal tillates ved jakt/felling. Løs, på drevet halsende hunder kan medføre store forstyrrelser for eller angrep på annet vilt, angrep på beitedyr og mye stress og lidelse for viltet som forfølges. Departementet er videre kjent med at erfaringene fra skadefellingsforsøk på ulv de siste tre årene, der blant annet svenske godt trente hunder har vært benyttet, har bekreftet at tiltaket kan ha slike negative effekter. Departementet viser i den

sammenheng til situasjoner med jaging av annet vilt og angrep på sau, rapportert etter skadefellingsforsøk på ulv i Nord-Østerdalen.» (NOAHs understrekning)

NOAH kan ikke se at det på noen måte kommer frem i departementets avgjørelse at kunnskapsgrunnlaget er blitt endret siden 2019 eller at det er andre kunnskapsbaserte grunner som underbygger en endring i departementets tidligere avslag.

NOAH mener videre at departementets avgjørelse er i strid med naturmangfoldloven § 15 første ledd som forbyr unødig jaging av vilt. I forarbeidene til Endringer til viltloven og naturmangfoldloven mv. kommer det frem på side 20 (Prop.161 L (2012-2013)) at «Vurderingen av om en aktivitet innebærer unødig jaging må vurderes bl.a ut fra dyrevelferdshensyn, vedkommendes behov for å gjennomføre den aktuelle aktiviteten og hvorvidt en mer skånsom fremgangsmåte kan benyttes. Som eksempel kan nevnes trening av hund for jakt- og ettersøksformål. Aktiviteten i seg selv vil ikke generelt rammes av bestemmelsen, men slik aktivitet i viltets yngletid eller andre sårbare perioder, kan innebære unødig jaging. Denne type trening må da gjennomføres på andre tidspunkter i stedet.» (NOAHs understrekning)

Det er et faktum at når dyret jages av flere hunder, fører denne jakten til svært stor lidelse hos dyret. En ulempe kan være at hundene blir litt for tøffe når de er to. Det er en uakseptabel situasjon å drive jakt som fører til rene «dyrekamper» ute i naturen.

Avgjørelsen nevner negative effekter av bruk av løs, på drevet halsende hunder både på viltet som forfølges, beitedyr og andre ville dyr, men mangler en avveining av de ulike hensyn, særlig dyrevelferdshensyn både for de/den jagede ulven(e) og hundene som brukes under lisensjakt, heller ikke er det gitt en begrunnelse for hvorfor de dokumenterte negative effektene blir sett bort fra denne gangen mens de var avgjørende for avslag på LPDHH i 2019. Etter NOAHs oppfatning mangler det en grundig og helhetlig vurdering av både regelverket og eksisterende kunnskapsgrunnlag på dette feltet.

NOAH bemerker til slutt at det er svært uheldig at rovdyrforvaltningen styres av politiske beslutninger hvor kunnskapsgrunnlaget enten ignoreres fullstendig eller hvor beslutningene «tilpasses» slik at manglende vitenskapelig grunnlag overstyres etter «behov».

Med hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

v/

(sign.)
Siri Martinsen
Leder

(sign.)
Katrinn Vels
Jurist